

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/747/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

172/2013. (VI. 12.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2012. szeptember 5-én előterjesztett **panaszát** a 2013. június 12-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2012. szeptember 5-én elektronikus panaszbejelentő formanyomtatványon terjesztette elő a panaszát, majd 2012. szeptember 30-án kelt beadványában aláírásával megerősítve is kérte a Testület vizsgálatát.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2012. augusztus 28-án 9 órakor az Országos Munkaügyi Felügyelőség helyszíni ellenőrzést tartott, aminek keretében kb. 8 rendőr jelent meg a Budapest, J. u. 33-35. sz. alatti telephelyen és az R. F. u. 40. sz. előtt. (3 fő civil öltözetben, kb. 5 fő pedig egyenruhában.) A rendőrök igazoltatták a telephelyen tartózkodókat, két főt pedig annak ellenére előállítottak, hogy náluk volt a személyi igazolványuk. Az eljárás során a rendőrök egy része a több cég telephelyeként szolgáló ingatlanban található gépjárművek papírjait kérte a panaszostól, amit azért kifogásol, mert

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

jelen kívánt lenni és arra noha a munkaügyi ellenőrzés alá vont cég vezetőjeként joga lett volna az alkalmazottak meghallgatásakor. A panaszos szerint tehát aggályos volt a munkaügyi ellenőrzéssel egyidejűleg rendőri intézkedés alá vonni a cég vezetőit. Kifogásolja továbbá, hogy a vezetők által elkért személyi iratait a későbbiekben a munkaügyi felügyelőktől kapta vissza. Azokat ráadásul csak a meghallgatást követően akarták visszaadni, noha azt megelőzően már rögzítették az adatokat a jegyzőkönyvben. Ennek következtében az igazoltatott személyek – köztük a panaszos – 3 órán keresztül nem kapták vissza az irataikat. A panaszos szerint kétséges a jogszerűsége annak, hogy a rendőrség társhatóságként volt jelen végig az ellenőrzés során, a meghallgatásokon is jelen voltak a rendőrök, ahol hatósági tanúként jegyzeték az iratokat, illetve sérelmes szerinte az is, hogy az irataikat a rendőrök átadták a felügyelőség embereinek, így azokat csak 3 óra múlva kapták vissza.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Dr. P. P. Gy. r. alezredes 2012. október 24-én kelt átiratában előadta, hogy 2012. augusztus 26-án telefonon keresztül megkeresés érkezett a rendőrkapitányságra, amely szerint Budapest Főváros Kormányhivatala Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szervének Munkavédelmi Felügyelősége (továbbiakban: Munkavédelmi Felügyelőség) rendőri segítséget kért egy, a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén található telephely ellenőrzéséhez. A rendőrség a sérelmezett eseményeknél tehát társhatóságként volt jelen a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 2. § (2) bekezdése és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 57/B. § (1) bekezdése alapján.

A rendőri állomány feladata a munkaügyi ellenőrök munkájának biztosítása volt, tekintettel arra, hogy a cég feltehetően engedély nélkül foglalkoztat munkaerőket, és tulajdonosai előzetes információk szerint felelmet keltően viselkedtek.

A szolgálati feladatot 5 fő körzeti megbízott hajtotta végre, a Körzeti Megbízotti alosztályvezető irányításával. A rendőrök közül 3 fő szolgálati egyenruhában, 2 fő polgári öltözetben volt.

A feladat végrehajtásában résztvevő rendőrök a helyszínen összesen 11 fővel szemben kezdeményeztek intézkedést, melyek minden esetben igazoltatással kezdődtek az Rtv. 29. § alapján. Az igazoltatás során átadott személyazonosító igazolványok alapján a rendőrök megállapították az ott lévő személyek személyazonosságát, majd az adatokat a körözési nyilvántartásban ellenőrizték. Erre a rendőri korrupció megelőzésével, a személyi állomány fegyelmi helyzetének javításával kapcsolatos feladatokról szóló 26/2012. (IV.19.) BRFK Intézkedés 29. pontjában foglaltak kötelezték őket: „29. A közterületi szolgálatot ellátóknak igazoltatás és közlekedésrendészeti intézkedés során minden esetben az ügyeleti szolgálaton keresztül ellenőrizniük kell, hogy az intézkedés alá vont szerepel-e a körözési nyilvántartásban.”

Az intézkedés megkezdésekor a rendőrök eleget tettek az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségeiknek. Az átirat utalása szerint az intézkedés lefolytatásának módját a

helyszínen parancsnoki feladatokat ellátó Körzeti Megbízotti alosztályvezető jelentésében részletesen leírta.

Az intézkedő rendőrök és az intézkedés alá vont személyek közötti kommunikáció elsődleges célja az volt, hogy a rendőrök megállapítsák a helyszínen tartózkodó személyek azonosító adatait, valamint tisztázzák az ott tartózkodásuk okát és célját.

A rendőrök az intézkedés során mindvégig kulturált, higgadt hangnemben beszéltek a jelenlévő személyekkel.

Az intézkedő rendőrök által készített jelentésből, valamint elmondásaikból a r. alezredes megállapította, hogy az intézkedés alá vont személyek nem voltak hajlandók együttműködni, szándékosan hátráltatták az ellenőrzés lefolytatását. Az intézkedés során a kommunikáció elsősorban dr. G. Z.-vel folyt, először azért mert nem akarta magát hitelt érdemlően igazolni, később pedig azért, mert őt kérdezték meg a rendőrök az udvaron parkoló tehergépkocsi tulajdonjogát illetően. Dr. G. Z. az intézkedés ezen időszakában kitérő, intézkedést akadályozó kommunikációt folytatott a rendőrökkel.

A panaszos az igazolásra történő felszólításnak eleget tett, azt követően azonban kizárólag a munkaügyi felügyelőkkal, illetve a feltételezett alkalmazottaival kommunikált, annak során presszionálta a feltételezett munkavállalókat arra, hogy a munkaügyi felügyelők kérdéseire az általa elmondottak szerint válaszoljanak.

A feltételezett munkavállalók az igazolásra történő felszólításoknak eleget tettek (két fő kivételével, akiket a rendőrök előállítottak) a fentiekén túl a rendőrökkel nem kommunikáltak. Közülük egy idősebb hölgy az ellenőrzés befejezésekor a helyszínen tartózkodó rendőröknek arra panaszkodott, hogy milyen nehéz a jelenlegi viszonyok között munkát találni, amelyre a rendőrök érdemben nem reagáltak.

A lefolytatott intézkedések során a rendőrök a fenti két személyt állították elő a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságára az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján. Az előállítás mindkét személy tekintetében 2012. augusztus 28-án 8 óra 40 perctől augusztus 28-án 9 óra 20 percig tartott. Tekintettel arra, hogy az előállítás célja a személyes adatok megállapítása volt, az előállított személyeket nem helyezték el az előállító egységben, amíg az adataik ellenőrzése megtörtént biztonságos őrzésük mellett, a kapitányság aulájában tartózkodtak.

A cég tulajdonában lévő járművekkel kapcsolatban a r. alezredes előadta, hogy az intézkedés lefolytatása során egy darab tehergépkocsi ellenőrzésére került sor, azért, mert a rendőrök észlelték, hogy azon csak egy darab forgalmi rendszám van, a jármű első rendszáma a gépkocsi közelében, a földön hevert.

A jármű helyszíni átvizsgálását az Rtv. 29. § (6) bekezdése tette megalapozottá. A személyi igazolványok munkaügyi felügyelőknek történő átadása tekintetében a r. alezredes előadta, hogy azzal kapcsolatban, általános esetben az Rtv. 24. § (4) bekezdésében foglaltak adnak iránymutatást. A fenti jogszabályi hivatkozás nem rendelkezik arról, hogy azonos vagy hasonló jogállású társhatósággal való együttműködés során milyen adatkezelési kötelezettség terheli az eljáró feleket. A panaszolt intézkedés során a rendőrök nem a társhatóság

felkérésére, hanem saját döntésük alapján igazoltatták a helyszínen jelen lévő személyeket. Az igazolványokat csak ezután adták át a munkaügyi felügyelőknek.

A munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény (továbbiakban: Me. tv.) 4. (3) bekezdés d) pontjában foglaltak alapján: „Az ellenőrzés során a felügyelő jogosult a munkahelyen tartózkodó személyek személyi azonosságának igazoltatással történő megállapítására.”

A korábbiakban leírtak alapján egyértelmű, hogy mindkét jelenlévő hatóság (rendőrség és munkaügyi felügyelőség) eljáró tagjainak szükségszerűen meg kellett állapítania a jelenlévők adatait.

A fenti hivatkozásokból az is kiderül, hogy erre mindkét hatóság tagjainak törvényben meghatározott jogosultsága is volt. A gyakorlati végrehajtás azon módja, hogy a rendőrök nem az állampolgároknak adták vissza igazolványaikat, hogy azután a társhatóság tagjai tőlük újra elkérjék, hanem átadták azokat a munkaügyi felügyelők részére, nem valósít meg semmilyen, az intézkedés alá vontak jogait sértő magatartást.

Az intézkedés elhúzódásával, valamint a személyazonosító okmányok visszaadásának késleltetésével kapcsolatban a r. alezredes előadta, hogy a munkaügyi felügyelők a jelenlévő személyeket egyenként kívánták meghallgatni, mely meghallgatásokról jegyzőkönyvet kívántak felvenni, azonban ez csak két személy tekintetében valósult meg, mert már az első meghallgatást is rendkívüli intenzitással igyekezett megzavarni a jelenlévő két ügyvezető (dr. G. Z. és a panaszos). Nevezettek felváltva adtak választ a meghallgatni kívánt személyek helyett, nem engedve, hogy azok megszólaljanak, és saját szavaikat mondják jegyzőkönyvbe.

Tekintettel arra, hogy az ügyvezetők az ellenőrök többszöri, nyomatékos felszólítására sem hagyták abba tevékenységüket, fellépésük agresszív volt, már az első személy meghallgatása is elhúzódott. Eközben az intézkedő rendőrök folyamatosan figyelemmel kísérték a történeteket annak érdekében, hogy egy esetleges, a felügyelők ellen irányuló fizikai támadást meg tudjanak akadályozni. A fentiekre tekintettel a korábban elkért személyazonosító okmányokat sem tudták a felügyelőknek átadni. Az intézkedés ezen része mintegy másfél órát vett igénybe, ezért nem fedi a valóságot a panaszos azon állítása, mely szerint kb. három órán keresztül nem kapták vissza okmányaikat.

A két ügyvezető rendkívül ingerült állapota, agresszív fellépése és többszöri emelt hangú, a munkaügyi felügyelők szavait elnyomni kívánó kijelentései valóban indokoltá tették a folyamatos rendőri jelenlétet. A személyazonosító okmányokat az ellenőrzés és az adatok rögzítése után a tulajdonosaik visszakapták, az eltelt hosszabb idő oka kizárólag a két ügyvezető hatósági intézkedést akadályozni kívánó viselkedése volt.

A r. alezredes előadta még, hogy a rendőri intézkedés eredményesen fejeződött be, mert a munkaügyi felügyelők az ellenőrzést lefolytatták, sérelmükre büncselekményt, szabálysértést az intézkedés alá vont személyek nem követtek el.

Az ellenőrzés következtében a munkaügyi felügyelők a cég képviselőivel szemben fejenként 500.000.- Ft eljárási bírságot szabtak ki. A BRFK XIII. Kerületi Rendőrkapitányság a vállalkozás vezetőivel szemben szabálysértési vagy büntetőeljárást nem kezdeményezett.

A végrehajtott közös ellenőrzést követően a vizsgált vállalkozás egyik vezetője, a panaszos 2012. szeptember 2-án kelt, és a kapitányságnak postai úton megküldött levelében panasszal élt. A 2012. október 17-én, a BRFK Hivatala vezetője által megküldött iratból megállapította a r. alezredes, hogy a panaszos a Testülethez is panaszt terjesztett elő a korábban lefolytatott rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

2) Dr. F. G. r. őrnagy 2012. október 24-én kelt átirata tartalmában jórészt megegyezik az 1) pontban ismertetett irattal, releváns többletinformációt nem tartalmaz, ezért részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

3) D. G. r. fhdgy. 2012. október 9-én kelt jelentésében előadta, hogy 2012. augusztus 28-án azt az utasítást kapta a Közrendvédelmi Osztály vezetőjétől, hogy biztosítson az állományból legalább két főt egy aznap 8 óra 30 perckor kezdődő munkaügyi ellenőrzéshez. 8 óra 30 perckor megjelent a két munkaügyi felügyelő, akik elmondták, hogy egy olyan helyszínt kell ellenőrizniük, ahol feltehetően szabálytalanul alkalmaznak embereket, és a rendelkezésre álló információk szerint a vállalkozás tulajdonosai félelmet keltően viselkednek. A rendőrség tehát az ellenőrzésben, mint társhatóság vett részt Ket. 57/B. § (1) bekezdésében foglaltak alapján.

Az ellenőrzés helyének, időpontjának és módjának megbeszélése után a szolgálatban lévő L. A. r. zls.-t és P. J. r. ftörm.-t jelölte ki a feladatra a r. fhdgy. Mivel két másik körzeti megbízottal a r. fhdgy is éppen közterületi ellenőrzésre indult, úgy döntött, hogy ők is részt vesznek az ellenőrzés megkezdésében. Amennyiben meggyőződnek az ellenőrzés problémamentes lefolytathatóságáról, úgy visszatérnek az eredeti feladatukhoz, a biztosítást pedig fent nevezett körzeti megbízottak fogják végigvinni.

Két szolgálati járművel indultak el az ellenőrzés helyszínére a következő elosztásban: az egyik járműben L. A. r. zls., P. J. r. ftörm. és a két munkaügyi felügyelő foglalt helyet, míg a másikban a r. fhdgy, P. K. r. ftzls. és M. Z. r. ftörm.

Az 1-es szolgálati járműben tartózkodók a Bp., J. utca 33. szám alatti telephely bejáratához mentek és onnan közelítették meg a több vállalkozás közös telephelyeként működő terület egyik épületét. A 2-es szolgálati járművel addig az R. F. u. 32. számhoz mentek, mivel a telephelynek erre az utcára is nyílt néhány kijárata. Arra számítottak, hogy a megkezdett ellenőrzés alól magukat kivonni kívánó személyek ebbe az irányba próbálnak majd a telephelyről kijutni. Az ellenőrzés megkezdését követően néhány perc elteltével az ellenőrzött telephely egyik épületének R. F. utcára nyíló kijáratán (mely egyébként egy bútorbolt kijárata) ki is lépett egy férfi és egy nő majd sietve távozni kívántak a helyszínről. őket, valamint az ajtót kinyitó férfit (mint később kiderült ő volt dr. G. Z., a panaszos testvére) intézkedés alá vonták, és igazolásra szólították fel, amelynek egyikük sem tudott eleget tenni. Mindhárman azt mondták, hogy nincs náluk az igazolványuk, utóbbi azt állítva, hogy az a raktárban tartózkodó testvérénél maradt. Ezután megkérdezték, hogy ott dolgoznak-e a bútorboltban, amelyre G. Z. azt mondta, hogy ő igen, de a másik két személy csak vásárló. A két személy koszos ruhában volt és semmilyen okmány vagy irattárca nem volt náluk. Arra vonatkozó kérdésre, hogy honnan jöttek, egy Pest melletti települést neveztek meg, ahonnan tömegközlekedéssel érkeztek a helyszínre. Mivel okmányok nélkül eléggé problémás lehet utazni, felmerült a rendőrökben, hogy esetleg nem mondanak igazat és valójában nem is vásárlók. Ezek után G. Z. a rendőrök kérésére a bútorboltot belülről bezárta, majd mindhárom személy velük együtt átment a bolt mögötti csarnokba. A csarnokban félig vagy teljesen kész

bútorok, bútorgyártáshoz szükséges szerszámok, anyagok voltak mindenfelé. A helységben lévő nagyméretű munkaasztal körül több személy álldogált, akikkel szemben a munkaügyi ellenőrök már megkezdték az ellenőrzést L. A. r. zls. és P. J. r. ftörm. biztosításával.

A két állítólagos vevőt a munkaügyi ellenőrök nem kívánták meghallgatni, a r. fhdgy. viszont szükségesnek látta a személyazonosságuk megállapítását, ezért közölték velük, hogy előállításra kerülnek a kerületi rendőrkapitányságra. Ekkor G. Z. megtalálta a tárcájában a személyi igazolványát, így sikerült megállapítani az adatait. A másik két személyt az ellenőrzésben résztvevő két rendőr előállította a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint.

A feltételezhetően bútorgyártásra használt épület bejárata mellett közvetlenül várakozott egy teherautó, mely mögött egy kupac bútorgyártáshoz használt anyagmaradvány volt összehalmozva. Ezen a halmon egy „P” betűjelű hatósági jelzés volt látható, melynek párja a teherautó hátsó lökhárítójára volt rögzítve műanyag kábelkötegelő madzaggal. A járművön elől nem volt rendszám, viszont az első szélvédőn egy regisztrációs matrica volt látható, amely nem a járművön lévő „P” rendszámhoz tartozott. Fenti körülmények alapján szükségesnek tartotta a r. fhdgy. a jármű ellenőrzését az esetleges szabálysértések vagy bűncselekmények kizárása érdekében.

Mivel a munkaügyi ellenőrzéstől láthatóan ideges dr. G. Z. folyamatosan ki-be járkált az udvar és a műhely között, ezért az intézkedést az udvaron biztosító rendőrök őt kérdezték meg arról, hogy a fenti teherautó a vállalkozás tulajdonában vagy használatában van-e. Ő először kitérő választ adott, de a többször feltett kérdésre végül igennel válaszolt, majd kérésére előadta a jármű forgalmi engedélyét és a „P” rendszámhoz tartozó papírokat is. Miután a rendőrök nem találtak szabálytalanságot visszaadták az iratokat. A jármű helyszíni átvizsgálását az Rtv. 29. § (6) bekezdése tette jogilag megalapozottá. Az ellenőrzés ezen szakaszában dr. G. Z. nem volt hajlandó elárulni, hogy milyen minőségben tartózkodik a helyszínen. Az erre vonatkozó kérdésekre több alkalommal is „Miért milyen jelentősége van annak, hogy ki vagyok?” kérdéssel válaszolt. Emiatt ekkor még nem voltak tisztában a rendőrök azzal, hogy dr. G. Z. vezetői pozícióban tevékenykedik az ellenőrzött gazdasági társaságban, illetve ő sem jelezte a rendőröknek, hogy ő mint vezető jelen szeretne lenni a munkaügyi ellenőrzés minden másodpercénél. Ráadásul testvére G. G. – aki szintén vezető beosztásban van a gazdasági társaságban – végig jelen volt az ellenőrzés végrehajtásánál, így általa a vezetőség folyamatosan képviselve volt. Ezt követően a rendőrök a r. fhdgy utasítására valamennyi, a helyiségben tartózkodó személyt igazoltatták az Rtv. 29. § alapján.

Az igazoltatás során az átadott személyazonosító igazolványok alapján a rendőrök megállapították az ott lévő személyek személyazonosságát, majd az adatokat a körözési nyilvántartásban ellenőrizték. Erre a rendőri korrupció megelőzésével, a személyi állomány fegyelmi helyzetének javításával kapcsolatos feladatokról szóló 26/2012. (IV.19.) BRFK Intézkedés 29. pontjában foglaltak kötelezték őket („29. A közterületi szolgálatot ellátóknak igazoltatás és közlekedésrendészeti intézkedés során minden esetben az ügyeleti szolgálaton keresztül ellenőrizniük kell, hogy az intézkedés alá vont szerepel-e a körözési nyilvántartásban.”)

A lekérdezés az informatikai rendszer sebességétől és a lekérdezést végző ügyeletesi szolgálat leterheltségétől függően több személy esetében akár 15-20 percig is eltarthat, ezért erre az intézkedés alá vont személynek eleve várnia kell, mely az adott esetben nem jelentett

semmilyen hátrányt, hiszen a személyek már eleve munkaügyi ellenőrzés alatt is álltak, amely éppen folyamatban volt.

Ezután következett volna a személyazonosító okmányok egyenkénti átadása a munkaügyi felügyelők részére, majd a jelenlévő személyek általuk történő egyenkénti meghallgatása. Erre azonban várni kellett, mivel már az első meghallgatást rendkívüli intenzitással igyekezett megzavarni a jelenlévő két ügyvezető. Felváltva adtak választ a meghallgatni kívánt személy helyett nem engedve, hogy az megszólaljon és saját szavait mondja jegyzőkönyvbe. Mivel az ügyvezetők az ellenőrök többszöri, nyomatékos felszólítására sem hagyták abba tevékenységüket, már az első személy meghallgatása is elhúzódott és ezért a személyazonosító okmányokat sem tudták a felügyelőknek átadni a rendőrök. A két ügyvezető rendkívül ingerült állapota és többszöri, emelt hangú, a munkaügyi felügyelő szavait elnyomni kívánó kijelentései valóban indokoltá tették a rendőri jelenlétet, ezért a r. fhdgy. gondoskodott arról, hogy a kollegái végig a felügyelők közelében várakozzanak.

A személyazonosító okmányokat tehát az ellenőrzés és az adatok rögzítése után a tulajdonosaik visszakapták, az eltelt hosszabb idő oka kizárólag a két ügyvezető hatósági intézkedést akadályozni kívánó viselkedésében keresendő. Az okmányok átadását a panaszos által is hivatkozott Me. tv. 4. § (3) d) pontjában foglaltak tették lehetővé. Ez alapján a munkaügyi felügyelők jogosult kezelői voltak a személyazonosító igazolványon szereplő adatoknak.

Végül a munkaügyi ellenőrök befejezték a jelenlévők helyszíni meghallgatását, majd az elkészült jegyzőkönyveket a biztosításban résztvevő rendőrök hatósági tanúként aláírták.

A panaszban hivatkozott, Ket. 55. § (4) bekezdésben megfogalmazott kizáró okok nyilvánvalóan nem vonatkoztak az ellenőrzésben segédkező rendőrökre, mivel ők nem álltak munkavégzésre irányuló jogviszonyban az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Felügyelőséggel. A rendőrök kizárólag a Budapesti Rendőr-főkapitánysággal állnak és állhatnak munkaviszonyban, valamennyi hasonló feladatot, mint társhatóság munkatársai végeznek el. A panaszban felmerült még, hogy milyen jogai és kötelességei vannak a rendőrségnek egy ilyen ellenőrzés során. A r. fhdgy. válasz szerint a rendőrt egy munkaügyi ellenőrzés során, ahogyan egyéb eljárása során is, valamennyi jog megilleti és valamennyi kötelezettség terheli, amit az Rtv. és egyéb vonatkozó jogszabályok tartalmaznak. Ezek panaszos által kért konkrét felsorolása az ügy szempontjából nem bír relevanciával.

III.

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat internetes honlapjának (www.e-cegjegyzek.hu) adatai szerint a panaszos által hivatkozott, de általa a panaszban pontosan meg nem nevezett cég ügyvezetője nem a panaszos, hanem a panaszos testvére, dr. G. Z.. A panaszos tagja a cégnek, de képviselőtére – a cégnyilvántartás szerint – nem jogosult.

IV.

1) A panaszos beadványában sérelmezte a munkaügyi ellenőrzést, és a rendőrség közreműködését a munkaügyi ellenőrzés lefolytatásában, illetve a helyszínen lévő személyek

igazoltatását, előállítását. A Testület ezért mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy a panaszos beadványában foglalt mely kifogások vizsgálatára rendelkezik hatáskörrel.

a) A panaszos sérelme kapcsán a Testület utal rá, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlítás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Ezen rendelkezések értelmében tehát a Testület nem jogosult értékelni a munkaügyi ellenőrzés, a munkaügyi felügyelők magatartásának és a hatósági tanúk alkalmazásának jogszerűségét, vizsgálatát kizárólag az eljárásban közreműködő rendőrökre, és az általuk fogantatott intézkedésekre nézve folytathatja le.

b) Az Rtv. 92. §-ából következik továbbá, hogy a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés érintett. Nem vizsgálhatta a Testület ezért a panasz azon részeit sem, amelyekben a panaszos másokkal szembeni – általa jogszerűtlennek ítélt – rendőri intézkedésről (igazoltatás, előállítás) számolt be.

Mindezek alapján a Testület a fenti kérdésekben hatáskörének hiányát állapította meg.

A Testület ugyanakkor a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a rendőrség közreműködésének jogszerűségét, és a panaszos igazoltatását.

A Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, valamint a XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

2) A panaszos beadványában a rendőri intézkedés jogszerűségét egészében vitatta. Elsődlegesen azt sérelmezte, hogy a rendőrség közreműködött a munkaügyi ellenőrzés lefolytatásában.

A rendőrség munkaügyi eljárásban való közreműködéséről az Rtv. 2. § (2) bekezdése és a Ket. 57/B. § (1) bekezdése rendelkezik. Az előbbi szerint a rendőrség feladatának ellátása során *a)* együttműködik az állami és a helyi önkormányzati szervekkel, a társadalmi és a gazdálkodó szervezetekkel, az állampolgárokkal és azok közösségeivel; *b)* segítséget nyújt - jogszabályban meghatározott esetben - az állami és a helyi önkormányzati szervek hivatalos eljárásának zavartalan lefolytatásához; *c)* támogatja a helyi önkormányzatoknak és az állampolgárok közösségeinek a közbiztonság javítására irányuló önkéntes tevékenységét.

Az utóbbi jogszabályhely pedig előírja, hogy a szemle eredményes és biztonságos lefolytatása érdekében, ha annak jellege indokoltá teszi, a hatóság a rendőrség közreműködését kérheti.

Az Me. tv. 4. § (1) bekezdése szerint a felügyelő a foglalkoztató valamennyi munkahelyén külön engedély és előzetes bejelentési köteleesség nélkül ellenőrzést tarthat. Ugyanezen törvény 8. §-a rögzíti, hogy a munkaügyi felügyelők hatósági tevékenységük során az e törvényben szabályozott eltérésekkel a Ket. szabályai szerint járnak el. A felügyelő a munkaügyi hatóság illetékességi területén valamennyi munkahelyen ellenőrzést tarthat, függetlenül a foglalkoztató székhelyétől (telephelyétől).

A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság vezetője a Testületet arról tájékoztatta, hogy az intézkedés napján telefonon érkezett megkeresés, amelyben a Munkavédelmi Felügyelősége rendőri segítséget kért egy, a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén található telephely ellenőrzéséhez. A rendőrség feladata volt a munkaügyi felügyelők munkájának biztosítása, mivel a felügyelők tudomása szerint egyrészt a helyszínen bejelentés nélkül foglalkoztatott személyek dolgoztak, másrészt a telephely vezetői korábban is félelemkeltően viselkedtek.

A Testület ismételten utal rá, hogy hatásköri szabályai értelmében az ellenőrzés és a felügyelők magatartása jogszerűségének a vizsgálatára nem jogosult, az ugyanakkor kétséget kizáróan megállapítható, hogy a Me. tv. és a Ket. fentebb hivatkozott szakasza alapján a munkaügyi hatóság munkaügyi felügyelői jogszerűen kérhették a rendőrség közreműködését a munkaügyi ellenőrzéshez kapcsolódó helyszíni szemle eredményes lefolytatása érdekében. A helyszínen a rendőrök a felügyelők előzetes kérésének megfelelően voltak kötelesek az ellenőrzés eredményes lebonyolítása érdekében közreműködni.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján arra a következtetésre jutott, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el az ellenőrzés helyszínén a rendőrök, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését nem valósították meg.

3) A Testület ezt követően a panaszos igazoltatásának jogszerűségét vizsgálta, illetve a panaszos azon kifogását, hogy az igazolványát a rendőrök átadták a munkaügyi felügyelőknek.

a) A panaszos sérelmezte, hogy a helyszínen intézkedő rendőrök igazoltatták.

A rendőri jelentésekből kitűnik, hogy a panaszos igazoltatására egyrészt a Munkavédelmi Felügyelőség megkeresésében foglaltak alapján (be nem jelentett foglalkoztatás gyanúja) miatt, másrészt azért került sor, mert az ellenőrzés helyszínét többen a hátsó bejáraton keresztül megpróbálták elhagyni. Az így felmerülő, valamely jogellenes cselekményre vonatkozó gyanú kapcsán a rendőrök szükségesnek ítélték a jelenlévők – köztük a panaszos – személyazonosságának ellenőrzését az Rtv. 29. § alapján.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani, valamint

b) az igazoltatott személyt - annak választása szerint - lakcímének, tartózkodási helyének a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel.

A Btk. 310. § (1) bekezdése szerint költségvetési csalás vétségét követi el az a személy, aki

a) költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vagy költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában más tévedésbe ejt, tévedésben tart vagy a valós tény elhallgatja,

b) költségvetésbe történő befizetési kötelezettséggel kapcsolatos kedvezményt jogtalanul vesz igénybe,

c) költségvetésből származó pénzeszközöket a jóváhagyott céltól eltérően használ fel, és ezzel egy vagy több költségvetésnek vagyoni hátrányt okoz.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Munkavédelmi Felügyelőség megkeresése és a felügyelők előadása alapján gazdasági bűncselekmény gyanúja (Btk. 310.§) is felmerült a telephely üzemeltetőivel szemben. Ezt az előadást erősítették telephelyen tapasztalt cselekmények [többen megpróbálták a helyszínt elhagyni, illetve a két vezető (a panaszos és az ügyvezetői tisztséget betöltő testvére) megpróbálták a munkaügyi ellenőrzést ellehetetleníteni]. Összességében mindezek a tények a Testület álláspontja szerint megteremtették a rendőri intézkedéshez (az igazoltatáshoz) szükséges szintű gyanút, és ezáltal a rendőrség intézkedési kötelezettségét. A felvetődött gyanú miatt indokolt volt a jelenlévő személyek személyazonosságának, illetve alkalmazotti, ügyvezetői vagy vásárlói mivoltának tisztázása.

Ez az intézkedési kötelezettség a Testület álláspontja szerint ugyanis akkor is terheli a rendőröket, ha egyébként az esetleges későbbi büntetőeljárás nyomozati tevékenységének lefolytatására a Be. hatásköri szabályai miatt más szerv (pl. NAV) jogosult.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos igazoltatására kellő jogalap birtokában került sor, ezért nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga.

b) A személyi okmányok átadása kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A Testület itt újfent hivatkozik Ket. és a Me. fentebb már ismertetett előírásaira. Továbbá az Me. tv. 4. § (3) bekezdés d) pontja szerint az ellenőrzés során a felügyelő jogosult a munkahelyen tartózkodó személyek személyi azonosságának igazoltatással történő megállapítására.

A fentiek alapján mind a rendőrségnek, mind a munkaügyi felügyelőknek volt jogalapja az igazoltatásra, így nem történt jogosulatlan adatkezelés és adattovábbítás azzal, hogy a személyi igazolványokat nem adták a rendőrök az intézkedés alá vontaknak vissza, mielőtt a felügyelők is elkérték azokat, hanem közvetlenül az igazoltatásra jogosultsággal bíró felügyelőknek adták át. A panaszost ennek kapcsán egyéb hátrány nem érte és a célszerűségi szempontok is azt diktálták, hogy eként járjanak el a hatóság tagjai.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi adatok védelméhez fűződő joga.

c) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés elhúzódott, és csak órákkal később kapta vissza az iratait.

A rendőri jelentések szerint az igazoltatás során az átadott személyazonosító igazolványok alapján a rendőrök megállapították az ott lévő személyek személyazonosságát, majd az adatokat a körözési nyilvántartásban ellenőrizték. Erre a rendőri korrupció megelőzésével, a személyi állomány fegyelmi helyzetének javításával kapcsolatos feladatokról szóló 26/2012. (IV.19.) BRFK Intézkedés 29. pontjában foglaltak kötelezték őket („29. A közterületi szolgálatot ellátóknak igazoltatás és közlekedésrendészeti intézkedés során minden esetben az ügyeleti szolgálaton keresztül ellenőrizniük kell, hogy az intézkedés alá vont szerepel-e a körözési nyilvántartásban.”). A lekérdezés az informatikai rendszer sebességétől és a lekérdezést végző ügyeleti szolgálat leterheltségétől függően több személy esetében akár 15-20 percig is eltarthat ezért erre az intézkedés alá vont személynek eleve várnia kell, mely ez esetben nem jelentett semmilyen hátrányt, hiszen a személyek már eleve munkaügyi ellenőrzés alatt is álltak, amely éppen folyamatban volt. Ezután következett volna a személyazonosító okmányok egyenkénti átadása a munkaügyi felügyelők részére, majd a jelenlévő személyek általuk történő egyenkénti meghallgatása. Erre azonban várni kellett mivel már az első meghallgatást rendkívüli intenzitással igyekezett megzavarni a jelen lévő két ügyvezető. Felváltva adtak választ a meghallgatni kívánt személy helyett nem engedve, hogy az megszólaljon, és saját szavait mondja a jegyzőkönyvbe. Mivel az ügyvezetők az ellenőrök többszöri nyomatékos felszólítására sem hagyták abba tevékenységüket, már az első személy meghallgatása is elhúzódott és ezért a személyazonosító okmányokat sem tudták a felügyelőknek átadni. A két ügyvezető rendkívül ingerült állapota és többszöri emelt hangú, a munkaügyi felügyelő szavait elnyomni kívánó kijelentései valóban indokoltá tették a rendőri jelenlétet, ezért a r. fhdgy. gondoskodott arról, hogy a kollegái végig a felügyelők közelében várakozzanak. A személyazonosító okmányokat tehát az ellenőrzés és az adatok rögzítése

után a tulajdonosaik visszakapták, az eltelt hosszabb idő oka kizárólag a két ügyvezető hatósági intézkedést akadályozni kívánó viselkedésében keresendő.

A Testület a fentiekben már kifejtette, hogy az igazoltatásra és az igazolványok átadására jogszerűen került sor. Az igazoltatás és az iratok ellenőrzése az informatikai rendszerben a rendőri előadás szerinti ideje (15-20 perc) a Testület álláspontja szerint nem aránytalanul eltúlzott. A munkaügyi felügyelők által foganatosított meghallgatás idejét a rendőrök nem tudták befolyásolni, így azok elhúzódása a rendőrségnek nem felelősséghordozható.

A Testület álláspontja szerint az adatok rendőrségi ellenőrzésének időtartalma nem volt indokolatlanul eltúlzott, ezért ennek kapcsán a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

4) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök a telephelyen található teherautók papírjait kérték tőle.

A rendőri jelentések azt tartalmazzák, hogy a helyszínen található P-s rendszámú gépkocsit a rendőrök azért ellenőrizték, mert egyrészt csak hátul volt rajta rendszám, a másik a gépkocsi előtt egy törmelékkupeccon feküdt; ráadásul a szélvédőn lévő regisztrációs matrica nem a rendszámhoz tartozott. Az intézkedést irányító r. fhdgy. jelentése szerint azonban a gépkocsi papírjait nem a panaszostól, hanem a testvérétől kérték el, aki azokat átadta.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) és d) pontja szerint a rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti, illetve a járművezetésre jogosító engedélyt (okmányt), a jármű üzemben tartására vonatkozó hatósági engedélyt (okmányt), a rakományhoz tartozó okmányokat, valamint a jármű hatósági jelzését - a külön jogszabályban meghatározottak szerint - a helyszínen elveheti.

Az Rtv. 29. § (6) bekezdése a rendőrség számára lehetővé teszi, hogy bizonyos esetekben („ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi”) az intézkedés alá vont személy ruházatát, járművét átvizsgálja.

A Szabs. tv. 225. § (1) bekezdése szerint a közlekedési igazgatási szabályok megsértésének szabálysértését követi el az, aki a külön jogszabályban meghatározott közúti közlekedési igazgatási szabályokat megsérti.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudta az előadások közötti ellentmondást feloldani a tekintetben, hogy a rendőrök kitől kérték el a gépjármű iratait. Ugyanakkor a gépkocsi rendőri előadás szerinti állapota (a rendszám hiánya, illetve a regisztrációs matrica és a rendszám ellentmondásos adattartalma) felvethette a közlekedési igazgatási szabályok megsértése szabálysértésének a gyanúját, így a rendőrök jogszerűen ellenőrizték a gépjármű iratait, sőt akár a gépkocsi belsejének átvizsgálására is jogosultak lettek volna.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a gépkocsi adatainak ellenőrzése során.

V.

A Testület arra a következtetésre jutott, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el az ellenőrzés helyszínén a rendőrök, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését nem valósították meg. A panaszos igazoltatására szintén kellő jogalap birtokában került sor, ezért nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga. A személyazonosság megállapításának az a módja, hogy az iratokat a rendőrök átadták az igazoltatásra szintén jogosult munkaügyi felügyelőknek szintén nem okozott alapjog sérelmet. A Testület álláspontja szerint az adatok rendőrségi ellenőrzésének időtartalma nem volt indokolatlanul eltúlzott és a gépkocsi adatainak ellenőrzése szintén jogszerű volt, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött .

Budapest, 2013. június12.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag